

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Tacik Cumhurbaşkanı'nın İran Ziyaretinin Amacı!

Haber:

16 Mayıs'ta Moskova'da Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü üyelerinin başkanları toplantısı yapıldı. Bundan önce Rusya Devlet Başkanı Putin, Tacikistan Cumhurbaşkanı Rahman ile bir araya geldi. Bu da Tacik ordusunun modernizasyonu ile ilgiliydi. Rahman, diğer başkanlarla konuşurken bile kendi sorunlarına odaklandı.

İran'ın IRNA haber ajansının bildirdiğine göre, bu toplantının ardından 30 Mayıs'ta İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi, Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman'ı kabul etti.

Yorum:

İmamali Rahman, fiili olarak 9 yıl boyunca İran ile ilişkileri kesti ve İran'ı "terörist" bir örgüt olan Tacikistan İslami Diriliş Partisi'ni güçlü bir şekilde desteklemekle suçladı. Peki bizzat şu anda onu İran'a gitmeye sevk eden faktör nedir?

Bu konunun daha net anlaşılabilmesi için İran ile Tacikistan arasındaki anlaşmazlığın temelini Tacikistan İslami Diriliş Partisi'nden kaynaklandığını bilmemiz gerekiyor. Bu parti iktidara ulaşmak için demokratik yöntemlere bağlı kalmasına ve onu destekleyen biri olmasına rağmen peki İran Rahman hükümetini nasıl korkuttu? Rahman, bu muhalefet partisini ortadan kaldırmak için başta ordu olmak üzere tüm iktidar yapılarında yer edinmeden önce onlara karşı ilerlemeye karar verdi. Nitekim bu partinin birçok üyesi uzun hapis cezalarına çarptırıldı, parti lideri ve diğerleri farklı ülkelere gittiler ve bu partinin lideri de dahil olmak üzere çok sayıda kişi Avrupa ülkelerine sığındılar.

Ama gittikleri yerde sosyal medya üzerinden çalışarak faaliyetlerine devam ettiler, Cumhurbaşkanı ve ailesi aleyhinde kamuoyu oluşturmaya ve insanları rejime karşı durmaları için cesaretlendirmeye çalıştılar ancak çalışmalarını bekledikleri sonuçları vermedi.

Bu nedenle 9 Mayıs'ta bu partinin lideri Muhiddin Kabiri, Radio Liberty'ye verdiği bir röportajda, ideolojik ve siyasi faaliyetlerinin sonuç vermediğini, rejimin sadece güç ve silahla mücadele dilinden anladığını söyledi. Ordu kanadının açılmasının gelecekte insanların silah taşımaya engel olamayacağını da sözlerine ekledi.

Ayrıca Kabiri, muhalefete yakın yayınlara şunları söyledi: "Birkaç yıl önce Tacikistan İslami Diriliş Partisi de dahil olmak üzere Tacik siyasi güçlerinin çoğunluğu tarafından güç ve silah kullanılması reddedildi ancak Ukrayna'daki olaylardan sonra dünya değişti."

Rahman rejimine yönelik hem dahili hem de harici olarak bir tehdit var. Zira bir yandan Afganistan'da iktidara gelen Taliban'dan, diğer yandan da Kabiri'nin sözlerinden ve Gorno-Badahşan olaylarından sonra rejim, içeride dahi korkmaktadır.

Bu nedenle Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (CSTO) toplantısında Rahman, Taliban ve hatta iç düşmanlar konusunda bu örgütün kendisine yardım edeceği vaadine güveniyor.

Tacikistan uzun yıllar İran'daki Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'ne katılmak istemedi. Görünen o ki bu olaylardan sonra Putin, hizmetkarı Rahman'a İran ile görüşme zamanının geldiğini haber verdi.

Bu kapsamda 18 Mayıs'ta Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman, İran Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Muhammed Bakırî'yi kabul etti.

Muhammed Bakırî'nin, Ebabil-2 İHA üretim tesisinin açılış törenine katılması dikkat çekti.

Bakırî şöyle dedi: "Bugün, güvenliği artırmak ve barışı teşvik etmek için müttefik ve dost ülkelerin yerel ihtiyaçlarını karşılamak için askeri teçhizat ihraç edebilecek bir konumdayız." Ayrıca Tacikistan'daki tesisin açılışını "iki ülke arasındaki askeri işbirliğinde bir dönüm noktası" olarak nitelendirdi.

Ebabil-2 İHA, öncelikle gözetleme ve istihbarat bilgileri toplamak için tasarlanmıştır. Ama aynı zamanda patlayıcılarla donatılabilir, savaş kamikaze dronları olarak kullanılabilir ve güdümlü bir füzeye de dönüştürülebilir. "Ebabil-2"nin uçuş süresi 1,5 saate kadar ulaşmakta olup maksimum uçuş hızı ise saatte 220 km'dir. Ayrıca uzaktan veya otomatik olarak da kontrol edilebilir.

Ayrıca İran Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı, Tacik Savunma Bakanı Sherhali Mirzo ve ülkenin Milli Güvenlik Devlet Komitesi Başkanı Saymumin Yatimov ile de görüştü.

Görünen o ki İran'ın Rahman rejimiyle işbirliği yapması, Tacikistan'daki İslami Diriliş Partisi hakkında tartışmaktan daha kârlıdır. Ayrıca İranlı üniversitelerden birinde bir grup öğrenci ve profesörle yaptığı çevrimiçi sohbetlerden birinde Tacikistan Ulusal İttifakı ve Tacikistan İslami Diriliş Partisi lideri Muhiddin Kabiri, Tacikistan'daki İslami Diriliş Partisi'nin İran ile olan ilişkilerine dair birçok konuya açıklık getirdi. Kabiri, İran'ın Tacikistan İslami Diriliş Partisi'ne destek ve yardım sağladığını kategorik olarak inkâr etmemekle kalmadı aksine aynı şekilde İran'a bağlı olduğunu söyledi ancak İran İslam Cumhuriyeti'ni Tacikler arasında barışın garantörü olarak yükümlülüklerini yerine getirmekte başarısız olmakla da suçladı.

Maalesef İslami partiler hatalarını çok geç fark ediyorlar. Faaliyetlerini İslam ideolojisinin temeline dayandırmıyorlar ve sonunda da zarar görüyorlar.

Hizb-ut Tahrir, Tacikistan İslami Diriliş Partisi'ni parlamentoda rejimle birlikte çalışma noktasında sürekli olarak uyardı ve bugün de yine ona, milliyetçi görüşleri terk etmeyi ve Hilafeti kurarak İslami hayatı yeniden başlatmak için çalışmayı hatırlatıyor.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Mubin Ebu Davud